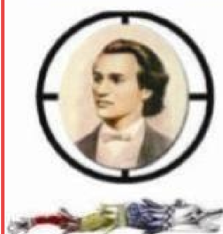

Cotidian on-line

BASARABIA LITERARĂ

Societatea Scriitorilor Romani din Basarabia

CETATEA REGALĂ A HAŢEGULUI

aprilie 18, 2023 |

ISTORIA ÎNGROPATĂ DE IGNORANȚA OAMENILOR. CETATEA REGALĂ A HAŢEGULUI, NĂPĂDITĂ DE HĂŢIŞURI

Fortificaţie militară de maximă importanţă, similară celor de la Mălăieşti, Răchitova sau Castelului din Carpaţi, Cetatea Regală a Haţegului „zace” de sute de ani, căzută în uitare, pe culmea dealului de la SubCetate.

De la popasul „Zimbrul”, chiar la intrare în Haţeg dinspre Simeria, pe dealul oraşului, drumul face stânga, iar apoi se afundă, răcoros, în pădure: mai mult de trei kilometri de drum noroios şi poteci

pieptişe. Drumul curge umbros printre şanţuri abrupte, săpate de ploi şi şuvoaie, până la un luminiş încărcat de „cucuie", muşuroaie mari, săpate de cârtiţe, la jumătatea dealului Subcetății. De aici nici măcar un autoturism de teren nu mai poate înainta. Trebuie s-o iei la pas şi ar fi bine să ai o călăuză, pentru că altfel poţi pierde timp preţios, riscând să te rătăceşti. Cel care a „redescoperit" Cetatea Regală a Haţegului a fost Cristian Ciobanu, administratorul de patrimoniu al Geoparcului Dinozaurilor. Mutat de la Bucureşti la Densuş, în cea de-a doua calitate a sa, profesor la Colegiul „I.C. Brătianu" din Haţeg, a luat un licean cu el şi-au plecat „de nebuni" pe culme. Au avut nevoie de ore bune până au găsit turnul. Apoi Daniel Barboni a căutat prin arhive şi studii, şi-a făcut o prezentare a cetăţii regale pe care a şi prezentat-o localnicilor într-un eveniment menit să le reamintească de „comoara" uitată de pe dealul Haţegului.

„Monument istoric de mare valoare"

Istoricii spun că fortificaţia avea rol eminamente politic și militar, de supraveghere, control și semnalizare. Pe de altă parte, alături de Mălăieşti, Răchitova sau Castelul Colţ, aceste fortăreţe erau simbolul puterii regale maghiare într-o zonă majoritar românească şi demonstrau succesul

regalităţii maghiare în ofensiva asupra structurilor feudale autohtone. Numele de „Regală" vine de la faptul că acest castru fusese o iniţiativă a unuia dintre regii maghiari, turnul de refugiu şi control adăpostind trupe regale maghiare. „În colţul de sud-vest al Transilvaniei, pe vatra şi în împrejurimile capitalei Daciei romane, Haţegul concentrează o densitate de monumente istorice de mare valoare. Între acestea, cetatea Haţegului, se găseşte în extremitatea nordică a depresiunii, în intrândul format de vărsarea Galbenei (vechea vale a Fărcădinului) în Râul Mare (vechea vale a Haţegului) şi albia Streiului. Aici, pe monticolul de 490 de metri, care gâtuie sensibil accesul larg în depresiune, se înalţă urmele cetăţii, la aproximativ 4 kilometri sud-est de oraşul Haţeg, în perimetrul satului Subcetate, comuna Sântămărie Orlea. Accesul cel mai facil se face pe culmea dealurilor venind din direcţia oraşului Haţeg. De altfel aceea a fost şi calea carosabilă în vechime. Dinspre satul Subcetate urcă spre monument o potecă dificilă", scrie istoricul Adrian Andrei Rusu, consultantul de specialitate al Geoparcului Dinozaurilor „Ţara Haţegului", în studiul său intitulat „Subcetate. Cetatea Haţegului. Monografie istorică şi arheologică" şi publicat iniţial în „Sargetia". Astăzi, donjonul este singura construcţie de zid vizibilă. Din el s-a păstrat doar un fragment mai înalt în sectorul de nord-est: un colţ cu un contrafort. Dinspre şanţul cetăţii, de la nivelul solului, are aproape 11 metri, care erau cândva repartizate pe trei sau patru nivele, iar dinspre interiorul incintei puţin peste 6 metri înălţime.

Cetate de la 1.300, cu ziduri groase de 3 metri!

Turnul datează de la sfârșitul secolului al XIII-lea. El a fost, de fapt, o fortificație compusă dintr-un donjon, un zid de incintă și un șanț de apărare, cu val de pământ. Către sud de donjon un platou a fost delimitat de un şanţ şi un val în forma unei potcoave. O singură latură a rămas nefortificată: cea de vest, unde panta coboară, transformându-se într-o adevărată prăpastie de aproape 200 de metri! La fel de lung este şi valul de apărare este, însă „trupul" acestuia este greu de dibuit printre tihăriile pădurii. Cetatea Regală a Haţegului a fost atestată documentar în 1317, când exista un castelan de Haţeg. Totuşi, istoricii spun că atestarea la 1276 a marelui comis regal Petru Alba, având calitatea de comite al Haţegului, marchează, de fapt, apariţia cetăţii. Istoricul Andrei Pogăciaş, consultantul ştiinţific al Geoparcului, spune că donjonul, care avea trei sau patru nivele, are o bază hexagonală, cu laturile de peste 6 metri, și o grosime a zidului de aproximativ 3 metri! A fost construit din piatră locală, pietre și cărămizi din construcții romane antice, varul folosit a fost obținut din topirea unor bucăți de marmură, iar nisipul și pietrișul, a fost adus din albia râurilor aflate în apropiere. Între anii 1978 și 1982 regimul comunist a aprobat săpături arheologice în zona Ceăţii Regale: arheologii au scos la iveală o cisternă din piatră cu diametrul de cinci

metri, urmele carbonizate ale câtorva construcții de lemn şi o vatră lângă care a fost un pavaj din piatră de râu. Cioburi de ceramică, numeroase oase de animale, cu precpdere vânat, vârfuri de săgeți, scări de şa, potcoave, cuie şi lacăte au ieşit şi ele, la lumină, în timpul săăturilor de acum mai bine de 35 de ani.

Fortăreaţa controla pasul Merişor şi drumul roman

Cei care s-au implicat în ultimii ani în repunerea în valoare a turnului regal, reprezentanţii Asociaţiei „Drag de Haţeg", spun că acesta a fost ridicat la cota de 490 metri, pentru ca donjonul să poată domina zona, având panoramă asupra pasului Merișor și a vechiului drum roman. În zilele senine de aici se putea vedea inclusiv oraşul Hunedoara. Rolul

economic al Cetăţii Regale s-a manifestat prin strângerea dărilor, încasarea vămilor şi colectarea aurului obținut din râurile din zonă. Totuşi, unii istorici nu exclud posibilitatea ca fortificaţia să fi funcționat și ca temniță pentru ţăranii răzvrătiți sau pentru cei certaţi cu autorităţile vremii. De altfel, cetatea a fost strâns legată de voievozii Transilvaniei, în condiţiile în care unii dintre aceștia aveau și titlul de castelani de Hațeg.

Sub cetate, urme dacice şi romane

Cercetările arheologice au început în 1978, când specialiştii au colectat ceramică medievală. Adrian Andrei Rusu menţionează în studiului său, publicat pe site-ul cetati.medievistica.ro – că săpăturile sistematice au fost întreprinse în 1980 şi 1982, cu sprijinul Muzeului judeţean de istorie din Deva. Cercetările arheologice au arătat că locuirea

anterioară epocii medievale a fost sporadică, însă variată. Arheologii au descoperit urme aparţinând culturii Coţofeni şi epocii hallstattiene, dar au fost descoperite şi urme dacice, printre care o toartă de ceaşcă dacică şi fragmente romane: boluri, străchini şi olane. Traseul către Cetatea Regală a Hațegului, un monument important, dar uitat şi ignorat, a fost marcat în urmă cu doi ani de Asociaţia „Drag de Haţeg”. Proiectul a fost derulat de grupul „Voluntarii pentru Geoparc”, cu finanțarea Primăriei Haţeg și în parteneriat cu Geoparcul Dinozaurilor „Ţara Haţegului”.

mai multe : http://zhd.ro/eveniment/istoria-ingropata-de-ignoranta-oamenilor-cetatea-regala-a-hategului-napadita-de-hatisuri/

Sarmizegethusa

„Unde cred că s-a găsit adevăr întemeiat pe consieraţiuni militare, geografice, topografice şi fortificaţiuni găsite pe teren.” – Colonel Zagoriţ Constantin

“ La un moment m-am gândit că cele expuse în publicaţia de faţă să le comunic unuia sau mai multora dintre istoricii şi archeologii noştrii cercetători pe teren. Dar textul luând o extindere mai mare decât m-am gândit şi ne ştiind pe cine să

aleg spre a ajunge la ţinta pe care mi-am propus-o, şi anume de a provoca o discuaţiune cât mai largă şi cât mai repede asupra chestiunii locului în care s-a găsit aşezată Sarmizegetusa, m-am decis în cele din urmă să fac această publicaţiune."

Din întâmplare, locul în care eu cred că s-a găsit Sarmizegetusa nu a fost indicat şi nici chiar bănuit de nimeni că a servit de aşezare pentru capital Regelui Decebal şi în care acest mare Rege Dac şi-a pus nădejdea apărării de ultimă extremitate a ţării sale şi a scaunului său.

Numele satului SubCetate de la care şi-a luat numele şi staţia cu acelaş nume şi care se găseşte sub poala masivului deluros cu pricina, arată cu totul bătător la ochi că pe dealul din apropiere trebe că s-a găsit cândva zidită o cetate.

Mai departe, cred că Sarmizegetusa nu s-a găsit nici la Cetăţuia Grădiştea Muncelului, nici la Costeşti, nici la Piatra sau Pietrele Roşii, nici la Luncani, toate în Munţii Sebeşului şi nici pe Dealul Uroiului, şi în nici una din cetăţile similare de care este plină Dacia deoarece:

1. Toate aceste locuri fortificate au un perimetru restrâns, şi deci nu ar fi putut adăposti o armată care încearcă o rezistenţă ca aceia pe care a făcut-o Decebal în Sarmizegetusa
2. Sunt prea retrase şi deci nepotrivite pentru a servi drept capitală a uni stat mare ca statul Dacic şi a unui rege mare ca Decebal, pe care nu mi-l pot închipui că şi-a putut alege o capitală ascunsă în care să se retragă ca un fugar.
3. Şi apoi, dacă una din aceste cetăţi a servit de capitală a Daciei, se naşte întrebarea: care este Sarmizegetusa adevărată, deoarece:

- Toate sunt cam de aceaşi mărime
- Poziţiile lor în majoritate sunt cam la fel de retrase faţă de văile mari care sunt arterele de viaţă ale ţării
- Iar terenul pe care sunt aşezate este la fel şi deci caracterul lor este identic

De aceia cred că nici una din aceste cetăţui nu a servit drept capitală a Daciei sub Regele Decebal, adică nu a fost Sarmizegetusa, ci am convingerea că aceste cetăţui , ca multe altele după cum am mai spus, serveau de refugiu:

- Când ţara era atacată prin surprindere de către neamurile barbare care roiau în jurul Daciei şi deci când armata nu era în măsură de a se aduna şi a ieşi în întâmpinarea duşmanului

- Când armata ţării se retrăgea înfrântă şi risipită, şi fiecare trib se ducea să-şi apere căminele proprii
- Sau când triburile se luptau între ele

Ne îndreptăm pe încetul catre locul unde eu socotesc că într-adevăr a fost zidită Sarmizegetusa şi care are o poziţie intermediară: şi anume către masivul deluros tringhiular dintre orăşelul Haţeg şi satul SubCetate, şi care se prezintă din toate punctele de vedere în cele mai bune condiţiuni pentru a primi aşezarea capitalei Statului Dacic şi a Regelui Decebal.

Acest masiv deluros după cum se poate vedea cu uşurinţă se află aşezat la răscrucea celor trei mari drumuri care vin :

- Întâiul din Banat prin Poarta de Fier Transilvană
- Al doilea din Oltenia prin pasurile Văii Jiului şi pe valea Streiului Superior
- Şi al treilea din Ardeal şi prin Câmpia Tisei pe Valea Mureşului şi Valea Streiului Inferior
- Şi la locul unde Câmpia Ţării Haţegului şi Valea Streiului este strânsă în defileul SubCetate – Bucium, defileu format de acest masiv

triunghiular şi extremitatea vestică a Munţilor Sebeşului.

Suprafaţa întregului masiv triunghiular este de 370 hectare, sau 3.700.000 mp, deci ar putea primi cu uşurinţă o armată de circa 100.000 oameni atât cât probabil i-a mai rămas lui Decebal spre a-şi apăra capitala.

Acest masiv posedă doua izvoare: unul în valea mijlocie a Barandului şi al doilea care e mai puternic şi cu mai multe surse, în Valea Pleşiţei. Cred că săpând se poate da de apă şi în valea superioară a Barandului din înteriorul cetăţii. Aşa că din acest punct de vedere Cetatea Sarmizegetusei era asigurată în caz de asediu, ca să nu mai vorbim de

apele râurilor Strei şi Farcadin, care curg pe la poala sa.

Folosind acest masiv deluros armata Dacă nu mai era obligată să facă numai o apărare pasivă, adică să-i servească numai ca un loc de refugiu, ci armata dacă rezemată pe acest masiv putea să lupte şi în câmpie.

Suprafaţa cetăţii este de 20 hectare sau 20.000 mp, putând încăpea şi adăposti cel puţin 10.000 oameni cu cele necasare, socotind un om pe 20 mp.

Perimetrul cetăţii era de aproape 2000 m, deci necesitând pentru apărarea sa circa 8000 luptători, socotiţi a 4 apărători pe metru curent, inclusiv rezervele.

Neavând nici calitatea, nici permisiunea nici timpul şi nici mijloacele necesare spre a face săpături, rămâne ca acestea să fie făcute de cei în drept. Rezultatele cred că vor fi fructoase.

În caz că se va confirma aşezarea Sarmizegetusei în locul arătat, va căpăta o explicaţie mai aproape de adevăr ascunderea de către Decebal a averilor sale în albia râului Sargeţiu, care în cazul de faţă ar fi identificat prin Râurile Strei şi Farcadin care curg prin imediata apropiere a locului propus.

- fragmente din cartea „Sarmizegethusa" – Colonel Zagoriţ Constantin – ed 1937
- **Haţeg este adevărata Sarmizegetusa ?**

?

Zagorit insusi isi intemeiaza teoria pe „consideratiuni militare, geografice, topografice si

fortificatiuni gasite pe teren”. Cetatea din muntii Orastiei nu poate fi decat capitala religioasa, spirituala a dacilor, un loc in care traiau si se rugau marii preoti, in care acestia implineau ritualurile si sacrificiile.

O cetate mica, intr-un loc stramt, intre stanci, care nu putea fi o garnizoana ce trebuia sa gazduiasca trupele de daci, sa le asigure hrana, apa si aprovizionarea. In incinta cetatii nu se gasea nici un izvor, ci doar in afara ei, pe cand la Subcetate erau doua izvoare, cuprinse chiar intre zidurile sale.

Aceasta era mult mai mare, oferea vizibilitate pe toata zona dimprejur, fiind pe un deal (mamelon) din sesul Hategului (asa intelegem si scena de pe columna, care infatiseaza, la poalele cetatii, soldati culegand spice, lucru care n-ar fi posibil in cetatea din munti), pe cele trei drumuri importante ce se incrucisau, chiar la poala cetatii (dinspre nord, pe Mures, dinspre sud-vest, de la Orsova, dinspre est, prin pasul Vulcan-Merisor, si dinspre nord-est si Gradiste, prin platoul Luncanilor, urmand plaiul Varful lui Patru, Sureanu, Dealul Negru). La Subcetate s-au descoperit si urmele unor ateliere de fierarie, unde erau facute armele soldatilor, iar una dintre cele cinci porti de intrare in cetate era mai larga, pe unde scoteau berbecele.

Exista, deci, o capitala a regelui si una a marelui preot. Vasile Parvan insusi identifica, mai tarziu, capitala lui Decebal, cu numele fondatorului ei, Sarmis, Sargetia, care este Streiul, apa care curge pe la poalele Subcetatii (istoricul antic Dio Cassius spunea: „***Capitala dacilor se spala in raul Sargetia***„).

Mai multe : http://www.formula-as.ro/2011/980/lumea-romaneasca-24/prof-gligor-hasa-deva-adevarata-sarmizegetusa-este-la-hateg-subcetate-14031

Tronul Străbunilor – Renaşterea

click : ***Tronul Străbunilor – Renaşterea***

Concluzii

După ce am simţit şi văzut acolo noi lăsăm deschisă portiţa de a crede că acolo a fost de fapt Sarmizegetusa Regia – Capitala politico-administrativă a Daciei, iar la Grădiştea de Munte a fost Capitala Spirituală a Daciei – unde erau marii Preoţi.

Noi credem că Decebal privea dimineaţa Dacia de pe dealul de la SubCetate.

Tindem să credem aceste lucruri deoarece chiar în mijloc se află ***TRONUL STRĂBUNILOR*** (Click pentru articol).

În jurul Tronului se văd clar urmele unei construcţii foarte vechi, ca şi pe tot muntele.

Rădăcinile copacilor care nu pot intra în pământ de zidurile cetăţii ne întăresc încă odată credinţa.

Vederea de pe acest deal este incredibilă : se vede aproape toată Transilvania.

Se spune că de acolo din vârf se vede cetatea Devei şi Punctul de observaţie al Cetăţii Baniţa. Nu putem confirma deoarece nu am avut binoclu şi fiind şi uşor înnorat nu s-a văzut.

Îi dăm dreptate domnului colonel Zagoriţ Constantin, deoarece lucrarea sa se bazează pe considerente militare, geografice, topologice şi formaţiuni găsite în teren.

Aşa că în sufletul nostru putem afirma că Cetatea Regală a Haţegului nu este doar acel turn vechi ci chiar tot masivul deluros de la SubCetate şi este foarte posibil să fie Sarmizegetusa Regia – Capitala Daciei sub Decebal şi tot odată locul de unde Marele nostru Rege DECEBAL îşi privea ţara lui dragă Dacia, şi încă ne priveşte şi parcă ne spune:

„Haideţi flăcăii Taichii treziţi-vă din somn şi deveniţi ceea ce sunteţi meniţi să fiţi : DACII LIBERI !"

Tronul Strabunilor din Hateg - Renaș...

- ***În centrul cetăţii se află :Tronul Străbunil***or

Istoria adevărată